

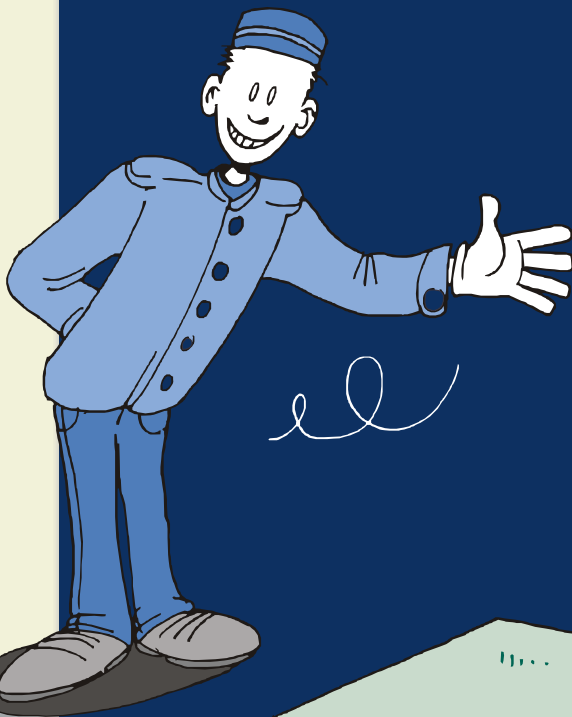
Toegankelijkheid van hotels

Personen met een handicap en ouderen zijn een interessante doelgroep voor de toeristische sector. Zij besteden minstens evenveel aan hun reizen en vrije tijd dan anderen, zij hebben vaak meer tijd om weg te gaan, reizen in het laagseizoen en verkiezen wekdagen voor hun uitstappen.

Door de vergrijzing van de bevolking en doordat de mensen steeds ouder worden zal deze groep in de toekomst een belangrijk aandeel van de toeristische markt uitmaken. Een goede reden om tijdig in te spelen op de behoeften van deze groep mensen.

Beter toegankelijke hotels brengen automatisch een verhoging van het comfort en de veiligheid voor iedereen met zich mee. Ook andere gasten zullen dit als een extra kwaliteit beschouwen.

Uitbaters van verblijfsaccommodaties die stappen willen ondernemen om hun zaak voor iedereen toegankelijk te maken, komen met de aandachtspunten in deze brochure al een heel eind op weg. Bij nieuwbouw of verbouwingen is het aangewezen professioneel advies in te winnen.

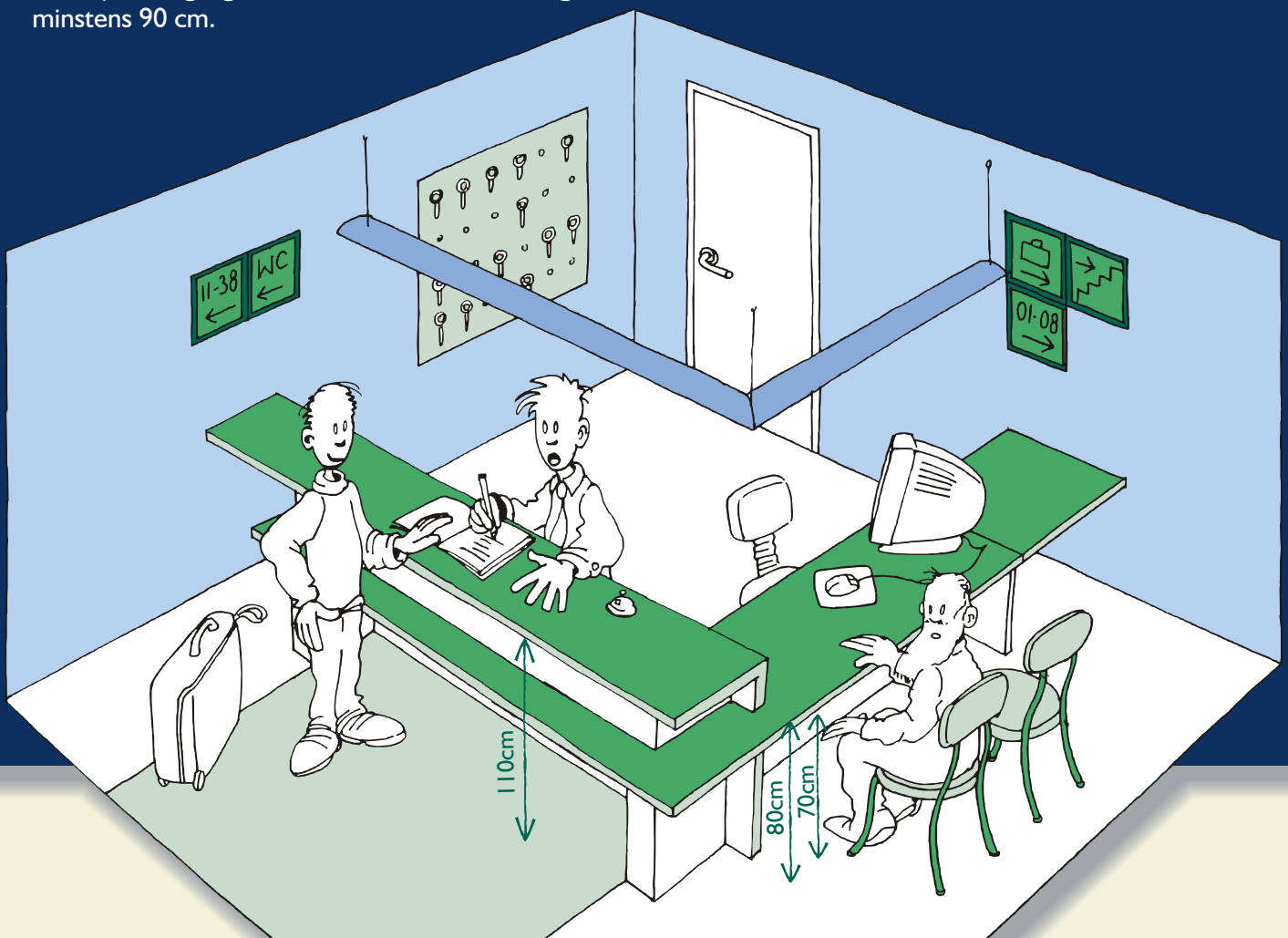
aankomst

- Parkeerplaatsen voor personen met een handicap zijn minstens 3,50 m breed en 5 m lang (6 m als de auto's achter elkaar geparkeerd worden).
- Het toegangspad is 1,50 m breed. Bij obstakels is een vrije breedte van 90 cm noodzakelijk.
- De vrije doorgangshoogte bedraagt 2,10 m. Luifels en overhangend groen mogen niet lager hangen.
- Niveaunderschillen worden opgevangen door een hellingsbaan en een trap.
De hellingsgraad van die helling bedraagt hoogstens 5 % voor een maximale lengte van 10 m en hoogstens 7 % voor een lengte van 5 m. Boven en onder elke hellingsbaan moet er een vlak bordes zijn. Het hellend vlak is minstens 1,20 m breed. De trap mag niet te steil zijn en is voorzien van slipvrij materiaal. De eerste en de laatste trede worden voor slechtzienden geaccentueerd door een strip in een contrasterende kleur. Zowel langs de hellingen als aan de trappen zijn aan beide zijden stevige leuningen aangebracht tussen 85 cm en 1 m hoog.
- De ingang moet drempelvrij zijn, een niveaunderschil van niet meer dan 2 cm kan een rolstoelgebruiker nog zelfstandig nemen.
- De vrije doorgangsbreedte van de deur bedraagt minstens 90 cm.

receptie

- Een balie die bestaat uit twee hoogtes zorgt dat gasten zowel staand als zittend geholpen kunnen worden. Een verlaagde balie is noodzakelijk voor rolstoelgebruikers maar ook oudere mensen, mensen met loopproblemen of met een gering uithoudingsvermogen worden liever zittend geholpen. Een verlaagde balie is 80 cm hoog, voor het gedeelte waar men staand geholpen wordt bedraagt de hoogte 1,10 m. Onder het tablet is er een vrije ruimte van 70 cm.
- Voor de bewegwijzering wordt gebruikgemaakt van duidelijke pictogrammen in contrasterende kleuren.
- Informatiefolders, vluchtroutes en menu's kunnen in grootschrift en in braille omgezet worden.
- Geef juiste informatie aan personen die polsen naar de toegankelijkheid van de accommodatie, ook al moet je ze teleurstellen.
- Plaats voldoende stoelen of zitbanken voor mensen die wachten of even willen uitrusten.

De omschreven richtlijnen, zoals voor de doorgangen, drempels en deuren, gelden ook voor het restaurant, de ontbijtruimte, het zwembad, ...

hotelkamer

- In principe moeten alle kamers van het hotel toegankelijk zijn. Enkele kamers worden uitgerust voor rolstoelgebruikers. De aangepaste kamers bevinden zich op de benedenverdieping of liggen in de buurt van de lift.
- De doorgangen naar de kamers zijn 1,50 m breed. Alle deuren moeten minstens 90 cm breed zijn en er zijn geen drempels hoger dan 2 cm. De gangen zijn goed verlicht.
- In de kamers moet een draaicirkel van 1,50 m gemaakt kunnen worden. Rondom het bed is een doorgangsbreedte van minstens 90 cm noodzakelijk.
- Als het meubilair verplaatsbaar is, kan er meer ruimte gecreëerd worden wanneer rolstoelgebruikers de kamer betrekken.
- De ideale hoogte voor het bed is tussen 48 cm en 54 cm.
- Het telefoontoestel en de lichtschakelaar moeten vanuit het bed bediend kunnen worden.
- Enkele kapstokhaken hangen op een hoogte van 1,20 m. Een kleerkast met schuifdeuren neemt minder plaats in.
- Voor een onbelemmerd uitzicht komt de onderkant van het raam het best op een hoogte van 90 cm, op de verdiepingen is dat hoogstens 70 cm. De bedieningselementen van het raam zijn geplaatst op een hoogte tussen 90 cm en 1,20 m. Dit geldt ook voor de verwarming, de verluchting en de lichtschakelaars.
- Voor slechtzienden is het een hulp als deuren een contrasterende kleur hebben en het kamernummer voldoende groot en in reliëf wordt aangegeven.
- Een draaiknop als deurkruk is moeilijk te bedienen.

badkamer

- De deur van de badkamer heeft een doorgangsbreedte van 90 cm. Een draaideur moet naar buiten opendraaien, een schuifdeur spaart plaats uit en is gemakkelijker te bedienen vanuit een rolstoel.
- De toestellen moeten zo opgesteld staan dat er een vrije draaicirkel van 1,50 m is, deze ruimte is noodzakelijk om er met een rolstoel te kunnen manoeuvreren.
- Er kan gekozen worden voor het plaatsen van een bad of een douche. Een douche biedt meestal meer mogelijkheden aan rolstoelgebruikers om zich zelfstandig te wassen.
- Het doucheoppervlak ligt gelijklopend met de vloer en is lichthellend voor de afwatering, zodat er geen boorden zijn.

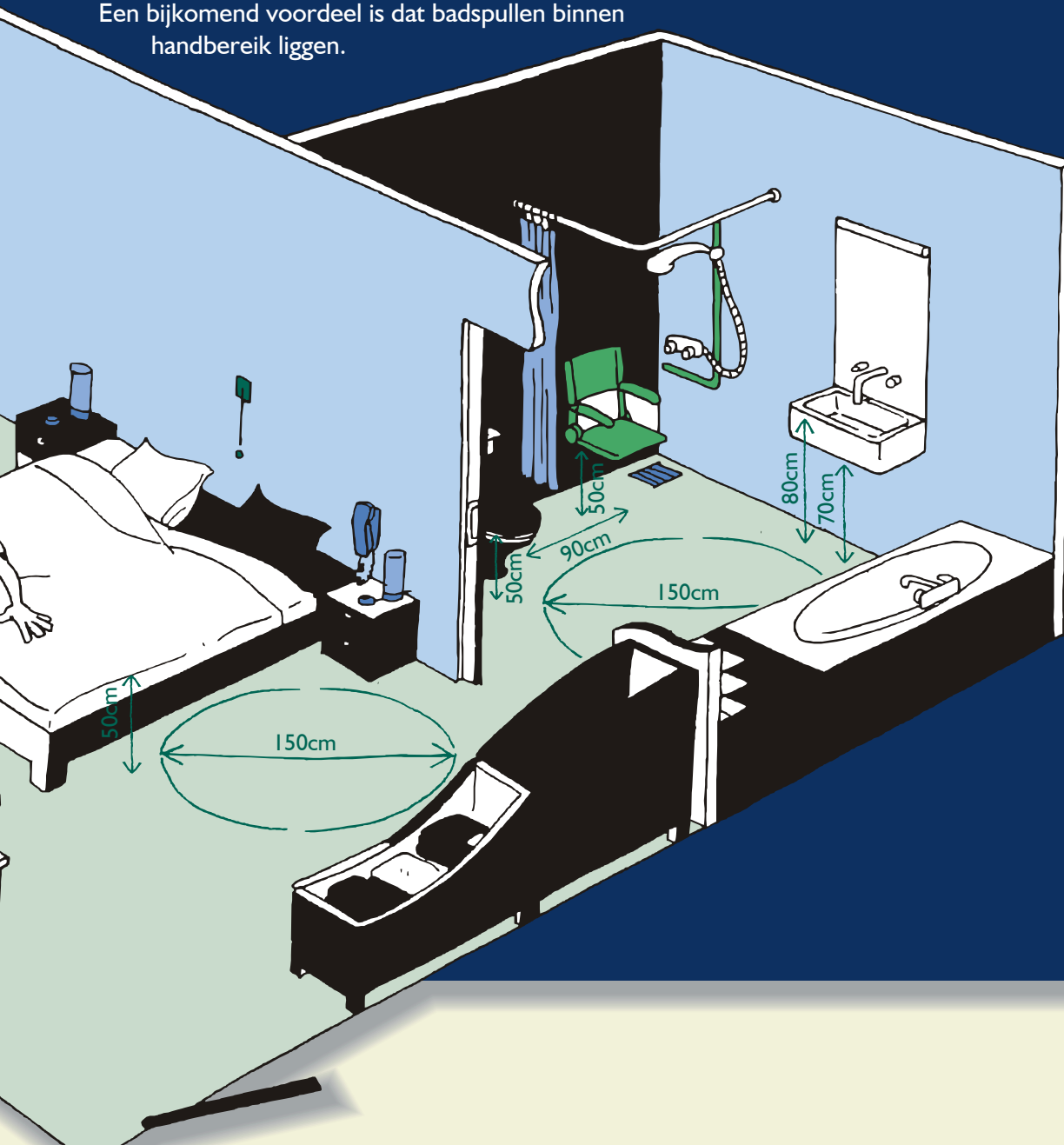

- Er is een opklapbaar douchezitje aanwezig of er is een douchestoel beschikbaar met links of rechts ervan een transferruimte van 90 cm en met stevige handgrepen. De handgrepen moeten correct geplaatst worden.
- De douchekop is instelbaar op een glijstang van 95 cm tot 2,20 m. De kraan is buiten de waterstraal geplaatst, tussen 90 cm en 1,20 m hoog en meer dan 50 cm van de hoek.
- Een hendelkraan is voor de meeste mensen het makkelijkst te bedienen, thermostatische kranen zijn veiliger in gebruik.
- De instaphoogte van het bad bedraagt ongeveer 50 cm, een badzitje vergemakkelijkt het plaatsnemen en rechtekomen. Het afzetvlak achter het bad kan als tussenstap gebruikt worden maar ook om kinderen op aan en uit te kleden. Een bijkomend voordeel is dat badspullen binnen handbereik liggen.

- Het bad is uitgerust met een verstelbare douchekop en stevige handgrepen met antislip.
- De ruimte onder de wastafel moet 70 cm bedragen om er zich zittend aan te kunnen wassen en de bovenrand komt op 80 à 90 cm. Om voldoende ruimte voor de benen te creëren dient het tablet 60 cm diep te zijn.
- De onderrand van de spiegel komt op 90 cm.
- De vloer bestaat uit een antislipmateriaal.

Voor een toilet op de badkamer gelden dezelfde richtlijnen als voor een afzonderlijk toilet.

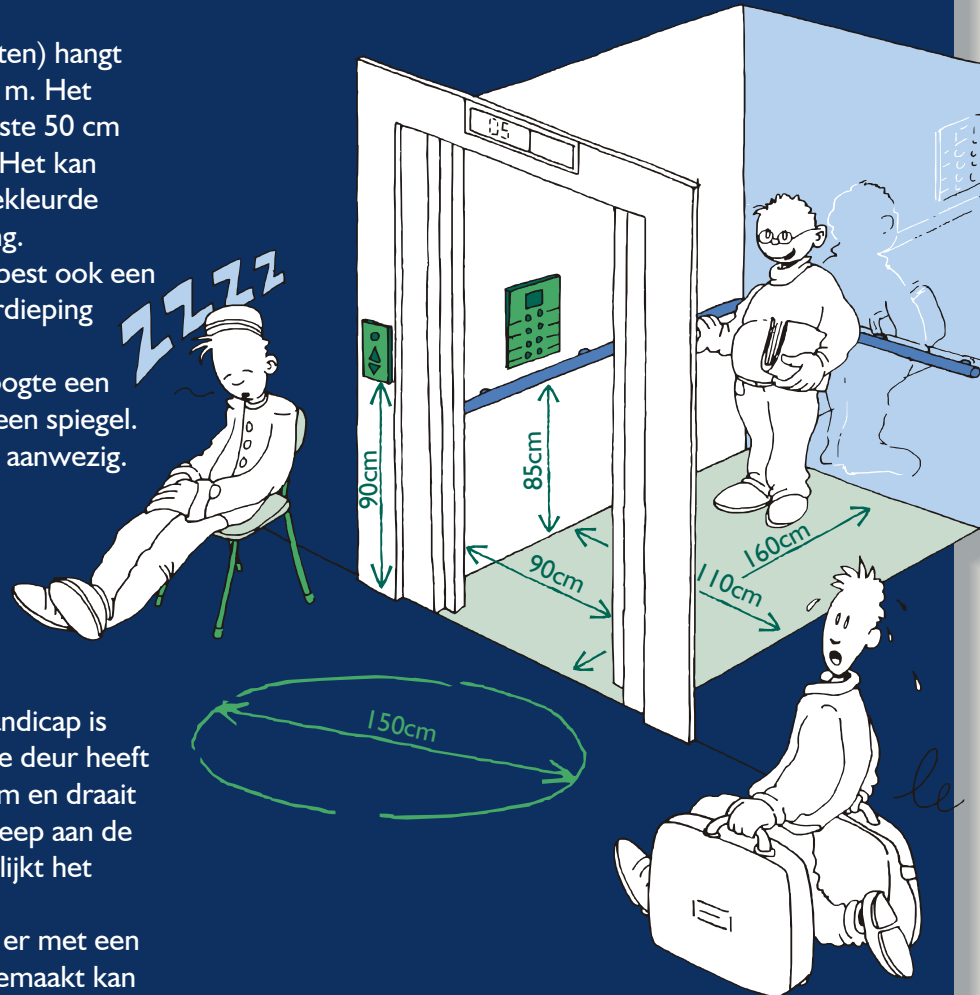
Bij verbouwingen zal het door plaatsgebrek niet altijd mogelijk zijn om de badkamer aan te passen voor rolstoelgebruikers. Een alternatief is om per verdieping één aangepaste badkamer te installeren.

lift

- Een lift is minstens 1,10 m breed en 1,40 m diep (1,60 m is comfortabeler).
- Ideaal is een lift met een automatische schuifdeur en een vrije doorgangsbreedte van 90 cm. Vóór de deur is er voldoende plaats om met een rolstoel te kunnen draaien.
- Het bedieningspaneel (binnen en buiten) hangt op een hoogte tussen 90 cm en 1,20 m. Het paneel in de lift is horizontaal tenminste 50 cm uit de hoek geplaatst op de zijwand. Het kan uitgebreid worden met een grote, gekleurde opbouwknop en een brailleaanduiding.
- Naast een zichtbaar signaal is er het best ook een hoorbaar signaal aanwezig om de verdieping aan te geven.
- Aan de zijwanden komt op 85 cm hoogte een leuning, tegen de achterwand hangt een spiegel.
- Er is een noodtelefoon of alarmknop aanwezig.

toilet

- Een toilet voor personen met een handicap is minstens 1,65 m op 2,20 m groot. De deur heeft een vrije doorgangsbreedte van 90 cm en draait naar buiten open. Een horizontale greep aan de binnenzijde van de deur vergemakkelijkt het openen en het sluiten.
- De toestellen staan zo opgesteld dat er met een rolstoel een draaicirkel van 1,50 m gemaakt kan worden.
- Het toilet inclusief de toiletbril is 50 cm hoog. De afstand van de voorste rand van de toiletpot tot de achterliggende wand bedraagt 75 cm (een hangtoilet vraagt een extra aanpassing).
- Aan één zijde van het toilet moet er een breedte van 90 cm zijn om een zijdelingse transfer te kunnen uitvoeren.
- Men kiest het best voor een vaste greep aan de muur en een opklapbare steun aan de andere kant van het toilet. De steunbeugels moeten correct geplaatst worden.
- Met een alarmknop kan hulp gevraagd worden wanneer er iets misloopt of iemand zich onwel voelt.

astma en allergieën

Het aantal personen met astma en allergieën neemt steeds meer toe. Astmatische klachten kunnen worden veroorzaakt door een allergische reactie op stoffen zoals graspollen, tabaksrook, parfum, huismijt, dierenhaar. Een allergie is een overgevoeligheid voor heel gewone stoffen waarop de meeste mensen niet reageren. Hierdoor kunnen astmapatiënten problemen krijgen met ademen en worden ze beperkt in hun mogelijkheden. Men kan astma wel behandelen maar niet genezen, het verstandigste is de stoffen vermijden die een allergische reactie uitlokken.

De volgende richtlijnen kunnen hierbij helpen:

- Zorg voor rookvrije kamers waar geen huisdieren mogen komen.
- Die kamers liggen het best op de benedenverdieping of in de buurt van de lift.
- Luchtverfrissers met parfumeuren die wel eens in de lobby en de gangen worden verspreid, kunnen een allergie uitlokken, evenals potpourri-schaaltjes.
- Linoleum en parket als vloerbekleding zijn te verkiezen boven vast tapijt, men legt ook het best geen losse tapijten.
- Kies voor gladde muren en afwasbare meubels, gordijnen kunnen vervangen worden door lamellen in kunststof.
- Gebruik synthetische materialen voor het kussen, de dekens of het dekbed, leg liever geen spreij.
- Rond de matras kan een allergieënwerende hoes aangebracht worden.
- Was bedlinnen op 60° om de huismijten aan te pakken.
- Neem stof af met een vochtige doek en dweil i.p.v. te stofzuigen.
- Op verzoek kan er een extra keer schoon-gemaakt worden.
- Verlucht dagelijks de kamer. Als er airconditioning is moet de installatie goed onderhouden worden.

Horecabedrijven waarvan de oppervlakte, voor het publiek toegankelijk, groter is dan 150 m² ressorteren onder de wet van 17 juli 1975 en het uitvoeringsbesluit van 9 mei 1977 betreffende de toegang van gehandicapten tot gebouwen toegankelijk voor het publiek. Deze wet bepaalt dat slechts een bouwvergunning wordt verleend als bij nieuwbouw

en belangrijke verbouwingen rekening wordt gehouden met de omschreven normen. De normen in deze brochure wijken hier en daar af van de wettelijke normen aangezien een aantal normen verouderd zijn.

Hoteluitbaters die de Toegankelijkheid van hun zaak willen verbeteren kunnen hiertoe onder bepaalde voorwaarden een premie aanvragen bij Toerisme Vlaanderen.

Meer informatie hierover is te verkrijgen bij:

Toerisme Vlaanderen - Grasmarkt 61, 1000 Brussel

Tel.: 02/504 03 28 - Fax: 05/504 03 66

Email: hotel@toerismevlaanderen.be

Praktische informatie

Dit wenkenblad is een publicatie van Inter, met de steun van het Vlaamse Gelijkekansenbeleid.

Dit wenkenblad vermeldt een aantal basisrichtlijnen.

Voor meer specifieke richtlijnen en advies op maat van uw project kunt u terecht bij Inter:

Hoofdzetel Inter

Belgiëplein 1
3510 Hasselt
Tel. 011 26 50 30
info@inter.vlaanderen
www.inter.vlaanderen

Vestigingen Inter

Kantoor Brugge

Baron Ruzettelaan 7/0
8310 Brugge
Tel. 050 60 20 75

Kantoor Sint-Niklaas

Parklaan 115b
9100 Sint-Niklaas
Tel. 03 766 49 68

Kantoor Roeselare - Events

Sint-Jorisstraat 1
8800 Roeselare
Tel. 051 24 22 06

U kunt dit wenkenblad ook aanvragen bij:

Vlaamse Overheid

Agentschap Binnenlands Bestuur

Afdeling Gelijke Kansen, Integratie en Inburgering

Havenlaan 88 bus 70
1000 Brussel
Tel. 02 553 58 46

gelijkekansen@vlaanderen.be

INTER
tussen mens en omgeving

Vlaanderen
is gelijke kansen

In dezelfde reeks zijn ook verschenen: Toegankelijkheid van bankgebouwen, bibliotheken, cultuurcentra, gebeds- en bezinningshuizen, groengebieden, hotels, restaurants en cafés, scholen, signalisatie, sociale diensten, speeltuinen, sporthallen en zwembaden, stembureaus, kantoren van vrije beroepen, voetpaden, winkels.